

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук,
ст. наук. співроб. Литвак Олени Олегівни
на дисертаційну роботу Пікуль Юлії Леонідівни
на тему «Оптимізація діагностики та лікування ургентних станів
в гінекології з використанням ендоскопічних технологій»,
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.091
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Тему зазначеної дисертаційної роботи, з огляду на її медико-соціальну значущість, слід вважати як актуальну. В умовах кризи народжуваності, здоров'я кожної людини, від якої залежить подолання негативного приросту населення, є надзвичайно актуальним. Особливої уваги набуває надання невідкладної допомоги жіночому населенню з гострою гінекологічною патологією. Саме ця патологія, за даними авторів, є одним із основних чинників летальності жінок молодого репродуктивного віку. Часто невідкладні стани, що потребують екстреного втручання супроводжуються клінікою так званого «гострого живота». Однак постановка діагнозу із залученням високих технологій не завжди доступна в широкій практиці надання невідкладної допомоги. Тому оперативні діагностичні методи досить широко використовуються для встановлення діагнозу. На зміну традиційним діагностичним методам - пункція черевної порожнини через заднє склепіння, прийшли більш сучасні – лапароскопія, кульдоскопія, гістросальпінгографія. Отже, існує необхідність удосконалення тактики ведення хворих з невідкладною гінекологічною патологією, що доводить актуальність роз-

робки нових патогенетично значущих підходів до їх комплексного лікування та подальшої терапії і реабілітації.

Дисертаційна робота Пікуль Ю.Л. присвячена актуальній проблемі гінекології – підвищенню ефективності оперативного лікування ургентної генітальної патології на підставі вивчення клініко-лабораторних досліджень, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на тему «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (номер державної реєстрації 0117U006095, термін виконання: 2017-2025 роки).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Провівши оцінку найважливіших здобутків дисертаційного дослідження, варто відмітити наступні результати, що мають вагому наукову новизну:

- встановлено нові аспекти патогенезу післяопераційних ускладнень у жінок із різними варіантами ургентної генітальної патології, які полягають у негативному впливі несвоєчасної діагностики та відсутності адекватної корекції гематологічних та метаболічних порушень;

- показано, що при розвитку післяопераційних гнійно-запальних ускладнень при ургентній генітальній патології має місце високий рівень пост-геморагічної анемії, дисметаболічні порушення та тривалий реабілітаційний період;

- отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із ургентною генітальною патологією на підставі широкого використання сучасних ендоскопічних технологій та направленої медикаментозної корекції.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють розширити теоретичні дані про патогенез ургентної патології в гінекології.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Серед ключових практичних аспектів дисертаційного дослідження найбільш вагомими є визначення основних факторів ризику розвитку ургентної генітальної патології. Показано основні клінічні прояви та показання до оперативного лікування, а також перебіг післяопераційного періоду. Показано структуру нозологічних форм та обсяги оперативних втручань у жінок із запальними захворюваннями органів малого тазу, матковими та внутрішньочеревними кровотечами та порушенням кровообігу пухлин внутрішніх геніталій. Удосконалено та впроваджено алгоритм лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів щодо підвищення ефективності оперативного лікування ургентної генітальної патології із використанням сучасних ендоскопічних технологій та направленої медикаментозної корекції.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 350 жінок репродуктивного віку із ургентною генітальною патологією. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних

програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 157 сторінках друкованого тексту (з яких список використаних джерел розташований на 31 сторінці), складається із анотації, вступу, аналізу сучасних аспектів проблеми ургентних станів в гінекології, розділу, присвяченого методам дослідження і лікування, трьох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків і списку використаних джерел, що включає 288 джерел кирилицею і латиною. Робота ілюстрована таблицею та 6 рисунками.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому авторка розкриває сучасний стан проблеми ургентної генітальної патології у жінок репродуктивного віку та можливості використання сучасних ендоскопічних технологій.

Другий розділ дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної

обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі авторкою проведений аналіз клінічної характеристики жінок репродуктивного віку з ургентною генітальною патологією, дана оцінка факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основними розділами роботи є результати власних досліджень (розділ четвертий і п'ятий). У них авторка детально провела аналіз ургентної генітальної патології, довела, що для хворих, які оперуються з приводу порушення кровопостачання пухлин внутрішніх геніталій і в яких був використаний удосконалений алгоритм, ефективність оперативного лікування була вище за рахунок своєчасної діагностики та зменшення тривалості і крововтрати під час операції.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Пікуль Ю.Л. провела багатогранні та об'ємні дослідження, що заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та обговорення отриманих результатів», проведено узагальнення найбільш значущих результатів дослідження, їх зіставлення з відображеними у вітчизняній та зарубіжній літературі відомостями. Отримані результати розглянуті з позиції сучасних наукових поглядів. Звертає увагу чіткість і логічний підхід до подання та аналізу отриманих даних.

Висновки та практичні рекомендації конкретизують найбільш значущі наукові та практичні результати роботи та в повному обсязі розкривають поставлені в дисертаційному дослідженні мету і завдання.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які причини та структура внутрішньочеревних кровотеч?
2. Який встановлено зв'язок між різними варіантами ургентної патології у жінок репродуктивного віку?
3. Яка біохімічні показники є найбільш інформативними для оцінки перебігу післяопераційного періоду?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 7 робіт, з них 5 статей: 4 – одноосібні, 1 – англійською мовою, 4 статті у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку, 1 стаття у періодичному науковому виданні інших країн, які входять до Європейського Союзу (Естонія). Крім того, опубліковані 2 тез доповідей в матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на наукових конференціях Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, 2017-2020 рр.), науково-практичному семінарі із міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» (21 листопада 2017 року, м. Київ), науково-практичному семінару в форматі телемосту «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» (20 березня 2018 року, Київ-Тернопіль-Хмельницький).

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертанткою спільно з науковим керівником – Вдовиченко Юрієм Петровичем. Автор самостійно провів патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначив методи дослідження.

Пікуль Ю.Л. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного

дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені авторкою самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, авторці належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувачки наукового ступеню доктора філософії Пікуль Ю.Л. на тему «Оптимізація діагностики та лікування ургентних станів в гінекології з використанням ендоскопічних технологій» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Пікуль Ю.Л. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» та гінекологічне відділення Київської міської клінічної лікарні № 6.

Результати вивчення діагностики та лікування ургентної генітальної патології у жінок репродуктивного віку включені до програми лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Пікуль Ю.Л. на тему «Оптимізація діагностики та лікування ургентних станів в гінекології з використанням ендоскопічних технологій» відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Пікуль Ю.Л. «Оптимізація діагностики та лікування ургентних станів в гінекології з використанням ендоскопічних технологій», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасної гінекології, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обгрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення ефективності оперативного лікування ургентної генітальної патології на підставі вивчення клініко-лабораторних досліджень, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обгрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувачки, дисертаційна робота Пікуль Ю.Л. «Оптимізація діагностики та лікування ургентних станів в гінекології з використанням ендоскопічних технологій» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення

разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 19.08.2015 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Пікуль Юлія Леонідівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

провідний науковий співробітник
наукового відділу малоінвазивної хірургії
ДНУ «Науково-практичний центр профілактичної
та клінічної медицини» ДУС
доктор медичних наук, ст. наук. співроб.

